Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo quintus

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Visual Library

prosus venies adorabat eũ di. Dñe si vis
potes me mũdare. Ubi tria ꝯsideranda.
¶ Primũ leprosi accessio.
¶ Scõm accedentis adoratio.
¶ Tertiũ est adorantis postulatio.
Primũ igitur ꝛc. qa ecce leprosus accedens
nõ tã passibꝫ corporis q̃ mētis. Sic ꝛ pctõr
sanãdꝰ accedere dꝫ ad chr̃m p fidei deuo-
tionẽ. Ro. v. Per fidẽ accessũ habemꝰ ad
chr̃m. ¶ Secundũ est accedẽtis adoratio.
qꝛ accedẽs adorabat eũ. Et sic dr̃ Mar. j
genuflexo adorabat. Amb. ꝙ in faciẽ pci
dit hũilitatis est ꝛ pudoris. et vnusqsq; de
vite sue maculis erubescebat. sed ꝯfessio-
nẽ verecũdia nõ repssit: vulnꝰ ondit: remedi
um postulauit. Sic scꝫ pctõr dꝫ coraꝫ deo
se hũiliare ꝛ adorare eũ ex ꝯsideratiõe di-
uine maiestatis. sic fecit publicanꝰ: de q̃ legi
tur Lu. xviij. ꝙ nec audebat oclos ad celũ
leuare. ¶ Tertiũ est adorantis postulatio.
qꝛ d Dñe si vis potes me mũdare. Chry
sost. In h ꝙ dr̃: si vis. nõ dubitat chr̃i vo-
lũtatẽ ad oẽ bonũ opꝰ paratã: sed qꝛ nõ oibꝫ
expedit corpalis integritas: nesciebat vtrũ
ei expediebat curatio illa. Pctõr aũt si cõ-
tritꝰ fuerit de pctõ, certꝰ esse dꝫ de diuina
volũtate. ideo dꝫ dicere dño. Dñe scio qꝛ
vis ꝛ potes me mũdare: nisi fuerit ipedi-
mentũ. Nã sic dr̃ Aug. Plus vult ille mi
sereri q̃ nos a miseria libari. De mia dei
erga penitentes mlta hẽmꝰ exẽpla. Exm
in btã magdal. in paulo: ꝛ mliere in adul-
terio dephẽsa. Ps. Miserationes eius sup
oia opa eius.
P Ro tertio. Aug. Cauete ẽ ne sitis
negligẽtes accedere ad dñm q̃ solus
põt ꝯscias vr̃as mũdare. Nã fm iura: In
his q̃ sunt de necessitate salutis. i. de pcepto
negligẽtia ẽ pctm̃ mortale de natura: sicut
colligi põt ex eo qd̃ hr̃. lxxxj. di. c. Dictũ.
Et. xj. q. iiij. Placuit. et. xij. q. iij. Indigne
Negligẽtia aũt dr̃ esse vbi qs est in mora.
de electõe. c. vl. ꝛ fm legem fm qd̃ mihi vi
detur. ff. cõmodati. Cõmodatariꝰ tenetur de
deterioratõe rei qñ sua culpa deterior fa-
cta est. Pone casũ de eq̃ vel alia re. Expo-
ne ꝛ nota ꝙ aia ꝯtinue deterioratur p leprã
pcti nisi cito emẽdetur. Uide ẽ ne p negligẽ
tiã pereat. Sic ẽ hortatur sapiens Ecci. v.
Ne tardes ꝯuerti ad dñm.
¶ Sermo quintus

V Olo: munda
re ꝛc. Nõ vosmetipos defendẽ
tes charissimi: sed date locũ ire
Scptũ est em̃. Mihi vindictã ꝛ ego retri
buã. Ro. xij. Tales sunt q̃ bñ mũdati sũt
In illis aũt verbis tria notare debemus. s.
Salutarẽ exhortationẽ. Nõ vosmetipos
defẽ. cha. Exhortatõis specificatõeꝫ. sed
date lo. ire. Specificatõis rõnem. scptuꝫ
est em̃ ꝛc. De primo Ecci. viij. Ne stes ꝯ
faciẽ ꝯtumeliosi. De scdo puer. xv. Rñsio
mollis frãgit irã. De tertio Qui vindicare
vult: a dño vindictã accipiet. Hiero.
¶ Uolo: mundare ꝛc.
P Ro pmo. Si vis formare q̃stionẽ d
pcti immũdicia: Uide in pma aduẽ
tuali s. Hora ẽ ꝛc. Ul' sit ista q̃stio An de
cuerit chr̃m miracla facere: Q, nõ. Chr̃s
venit in ifirmitate: fm illd̃ Esa. liij. Uirũ
doloꝝ ꝛ scientẽ infirmitatẽ. ¶ Cõtra. Jo.
xj. Hic hõ mlta sig̃ fac. ¶ Rñdet Tho. i
iij. p. sũme. Diuinꝰ ꝯcedit hoi miracla fa-
cere ꝓpter duo. Pmo q̃dẽ ꝛ pncipalr ad ꝯfir
mãdũ veritatẽ quã docet q̃ rõnibꝫ hũanis p
bari nõ posset. Scdo ad ondendũ dei po
tentiã in hoie per grãm. Utrũq; erat circa
chr̃m maxie manifestãdũ. Uñ ipe dr̃ Jo.
x. Si mihi nõ vultis cre. saltẽ opi. cre. Cũ
aut dr̃: venit in ifirmitate. Dicendũ ꝙ lꝫ
venerit in infirmitate carnis, qd̃ manife-
statur p passionẽ: tñ in virtute dei, qd̃ erat ma
nifestandũ p miracla. Hec Tho. ¶ Pro
fundamento. Miraculũ dr̃ aliq̃d factũ ꝯ
nature ptãtẽ p solã dei potẽtiã. cui (vt dic
Arist. de regimie pn.) nihil ẽ difficile. Et
Mat. vindo. in Tob. Solꝰ vtiq; potẽs:
solus rex: oia potes. Iusticie sol es: sol si-
ne nube nitens. Queritur ẽ An ꝛc. Rñ. ꝛc.
Ex q̃ ꝯclude ꝙ ad h fecit miracla vt do-
ctrinã suã nulli certã ostẽderet in q̃ bonis
pmittit pmia ꝛ malis supplicia. et etiã sue
diuinitatis potẽtiã manifestaret, ex cuiꝰ cõsi-
deratiõe etiã ad speꝫ ꝛ timorẽ inducimur.
In h etiã patꝫ ꝙ ẽ potẽs reddere vnicui-
q; fm opa sua. Uñ dr̃ Ber. in q̃dam ser.
Tria ꝯsidero in q̃bꝫ tota spes mea ꝯsistit
Charitatẽ adoptiõis. Ueritatẽ passiõis.
et Ptãtẽ redditiõis. Sꝫ ex ꝯsideratiõe ti
mendũ est ne vicꝫ charitate adoptiõis p-
uemur ꝛ de numero simꝰ eoꝝ q̃bꝫ pmittitur

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

eternū ſuppliciū. Vñ ſicut verax eſt ⁊ potens reddere iuſtꝭ pmia: ita ⁊ impijs ſupplicia. Jō Apoc. xiiij. Timete deū qꝛ venit hora iudicij eiꝰ. Audite pec. ⁊c. Hec ſiqꝫ duo. ſ. timor ⁊ ſpes: ſūt duo neccāria pctōri ad hoc ꝙ a pctō ꝑ pniam purgeť. ¶ Figura Apoc. xij. Cū draco pſeq̄reť mulierē q̄ peperit maſculū: date ſūt mlieri due ale aq̄le magne vt volaret i deſertū. Spūalr Mulier q̄ parit maſculū. i. dū aīa virilē ⁊ firmū ꝓpoſitum ↄcipit: ⁊ danť ei due ale. ſ. timoris ⁊ ſpei vt volet i deſertū pnie. Pſ. Bñplacitū eſt dño ſup timētes eū: ⁊ i eis q̄ ſpant ſup miſcdia eiꝰ.

PRo ſcdo ⁊c. In pcedēti ⁊c. Nunc de ſcdo qd ē myſteriū gratioſe creatiōis quā vicꝫ ille leproſus meruit xpī. Nez: deuotiōem: ⁊ hūilitatē. Extēdēs eni Jeſus manū tetigit eū. Mira vtiqꝫ hūilitas in dño ieſu/ leproſum vilē ⁊ abiectū tangens benigne ſoluit d. Volo: mūdare. Quāuis eni lrām legꝭ ſoluerit: ꝓpoſitū tñ eiꝰ ñ ſoluit. Et ↄfeſtim mūdata eſt lepra eiꝰ. Ubi tria nob ꝓponunť cōſiderāda

¶ Primo ſaluatoris humilitas
¶ Secundo humilitatis benignitas.
¶ Tertio benignitatꝭ vtilitas

Prio igiť ⁊c. qꝛ extēdēs manuz tetigit eū. Mira vtiqꝫ humilitas i dño Jeſu ⁊c. q̄uis ei lrām legꝭ ſoluerit: ꝓpoſitum tñ eiꝰ ñ ſoluit. Jō eni lex iuſſit leproſū nō tangere: qꝛ nō poťat facere vt lepra ñ ſordidaret tāgentē. ḡ venit tāgere leprā nō vt leproſi ſanarent: ſꝫ vt tāgens ñ inq̄nareť. Jdē dñs demōſtrat: qm̄ nō vt ſeruꝰ ſꝫ vt dñs tāgit et curat. Heliſeꝰ aūt obſeruās diligētiā legis: nō exiuit nec tetigit naamā: ſed miſit eū ad iordanē lauandū. ¶ Notādū aūt q̄ leprā corpalr curatā q̄nqꝫ modis legimus. Prio ꝑ ablutiōem. ſic. iiij. Reg. v. de naamā: et ſigt lachrymaꝝ effuſiōem. ¶ Scdo ꝑ oñſiōnē. ſic Lu. xvij. d decē leproſ q̄ euntes vt ſacerdotib ſe oñderēt/ mūdati ſť. et hoc ſigūt ↄfeſſionē. ¶ Tertio ꝑ ſepatiōnē: ſic pꝫ i maria ſorore moyſi Nūe. xij. ⁊ ſigt excōicatōez q̄ ad iſtar cauterij dꝫ eē medicinalr. ¶ Quarto ꝑ excluſiōez: ſic Exo. iiij. de māu moyſi q̄ extracta d ſinu leproſa apparuit: ſꝫ in ſinu repoſita curata fuit. Sic mlti q̄ in ſeclo ſpū erāt leproſi/ mūdāť clauſtrū ingreſſi. ¶ Quito ꝑ tactū: ſicut hic. Et ſigt tactū diuie inſpiratōis: vl' tactū tribulatiōis. Tob. vj. In tpe tribulatōis pctā dimittꝭ. ¶ Scdo ↄſiderāda ē hūilitatꝭ benignitas ⁊ bona: cū dt. Volo. Joel. ij. Benignꝰ ⁊ miſericors eſt. Vñ xpī benignitatē ſuā pctōres expectat. Ro. ij. An igras qꝛ benignitas dei ad pniaz te adducit: tu aūt ⁊c. ¶ Tertio ↄſiderāda huiꝰ benignitatꝭ hūilitas: cū dt. mūdare: qd ē impatiuū vbi paſſiui. Vñ Hiero. Nō eni (vt pleriqꝫ latinoꝝ putāt) legēdū ē Volo mūdare. ſꝫ ſepatiꝫ: volo. deinde impans ait: mūdare. Et ↄfeſti mūdata ē lepra eiꝰ. Orig. qꝛ eni nō dubitauit credere/ nō tardať ſanatio. qꝛ nō diſtulit ↄfeſſionē/ nō differť mūdatio. Nolite ḡ negligere aut tardare confeſſiōem ſi vultꝭ inenire anie purgationem Exēplū narrat Ceſariꝰ i dial. Cum ſacerdos q̄dā ſubditoꝝ ↄfeſſiōes audiret inter expectātes q̄dā ſtabat q̄ntū ad appentiaz corpe iuuenis. Alijs expeditꝭ: ipe nouiſſimus acceſſit/ genua flectēſ. q̄ ↄfitēſ: tā enormia ↄfeſſ[ionem] q̄ ꝑ ſe dicebat incentorem ſeu ſuggeſtorē vt tā horrore q̄ꝫ tedio ſacerdos grauatꝰ diceret ad illū. Si mille eēs ānoꝝ nimis eſſet tāgrauia ⁊ tām lta te cōmiſiſſe Ad qd ille rñdit. Amplꝰ ſū q̄ꝫ mille ānoꝝ. Tunc ſacerdos amplꝰ territꝰ ait. Quis ḡ es tu? Rñdit demō. Ego ſū vnꝰ ex illis q̄ cū lucifero ceciderūt. Sciēs aūt ſacerdos pctm̄ diaboli eſſe iſanabile: dixit. Quid ḡ ↄfiterꝭ? Rñdit. Stabā ex oppoſito tui: vidiqꝫ ad te pctōres accedere: et redire iuſtos: audiuiqꝫ q̄d dixerint: ⁊ q̄d ill' rñſuꝫ ſit: et ꝙ pꝰ gr[auia] pctā ꝓmiſſa ſit eis idulgētia. Ego ḡ idē ſperās: veni pctā mea cōfiteri. Vidi eni eos claros ⁊ mūdos a cōfeſſiōe recedere. Et ſacerdos. Si voluerꝭ pniam agere ſileni ill': indulgētiā ↄſequerꝭ Rñdit demō. Iniūge: ⁊ parebo. Et ſacerdos. Ego tibi iniūgo q̄tidie vt trib vicibus in die te iactes in terram ⁊ pſtratꝰ dicas. Dñe deꝰ peccaui igſce mihi. Diabolꝰ ait: Nō poſſū hoc facere: nō poſſū intātū me hūiliare. Sacerdos ḡ ait Si tāta ē ḡ cordis tui ſupbia: recede. qꝛ neqꝫ hic neqꝫ in futuro miſcdiam ↄſeqrꝭ. Ad quā vocez mox ille euanuit. Audiſtꝭ in hac hiſtoria quō ꝑ ↄfeſſionem purgať aīa. Bern. in epla ad Sophiam. Ama ↄfeſſiōem ſi affectas decorem.

¶ De alia hiſtoria eiuſdē dnice

PRo tertio. Audi. ꝛc. ꝙ miſeri ꝛc. q̄ remanebūt i lepra pctī: cū tāpꝰ ſit medicꝰ ꝛ tāpotēs Sed notate qd dr. Nō eſt in medico vt ſp releuet egrum. qꝛ q̄nq̄ viciū eſt materie nō artificiſ. extra de loca. et cōduc. ꝓpter qd etiā. ff. ad. l. aql'. Si ſeruꝰ. § Si calicē. et. xliij. di. Epheſus. Audite: ſi medicꝰ ſeipm ꝛ medicinū offert gratꝫ: et egrotꝰ reſpuit ꝛ horret. ſi nō curat: non eſt defectꝰ medici: ſed egroti. Expone ꝛ nota ꝙ cōfeſſio eſt medicina pctōꝝ. Hiero. Velox cōfeſſio velocē fecit medicinā.

¶ Sermo ſextus de eadem dñica.

VOlo: munda

re. Si eſurierit inimicꝰ: ciba illū. ſi ſitit: potū da illi. Rho. xij. Hoc multū facit ad emūdatiōeꝫ. Ubi nota ꝙ inimico aliq̄d dare tpale pōt eſſe tripliciter. ¶ Aliqñ eſt neceſſarie obſeruatōis ſcꝫ in articlo neceſſitatꝫ. ¶ Aliqñ meritorie ſuperogatōis. ſ. extra neceſſitatꝫ articulū. ¶ Aliqñ impie ſubuerſōis. ſ. cū ex h̄ pctꝰ venire credit. ¶ De pmo Mat. v. Bñfacito ꝛc. ¶ De ſcdo illd apli qd ſubiūgit i hac epla: Hoc em faciēs cōgeres ꝛc. ¶ Pro tertio Sen. Bis peccas cū peccādi obſequꝫ accōmodas. ¶ Volo ꝛc.

PRo pmo. An chēs circa corpalia debuit facere miracula: Q, nō. qꝛ ñ ꝓpt corpa: ſed ꝓpt anias venit. Cōtra Mat. vij. Bñ oia fecit deꝰ. ¶ Rñdet Tho. iij. pte. q. lxiiij. Ea q̄ ſūt ad finē debet fini eē ꝓportionata. Chēs aūt ad h̄ in mūdū venerat ꝛ docebat vt hoies ſaluos faceret. Jo. iij. Nō em miſit deꝰ filiū ſuū in mūdū vt iudicet mundū ꝛc. Jdō cōueniēs fuit vt chēs hoies miraculoſe curādo: oñderet ſe eſſe vniuerſalē ꝛ ſpūalē oim ſaluatorē. Cū aūt dr: venit nō ꝓpter corpa ſed ꝓpt anias. Dicēdū ꝙ ea q̄ ſunt ad finē diſtiguunt ab ipo fine. Miracla aūt ab ipo facta ordinabant ad finē ſicut aliq̄d ad rōnal' ptē ſalutē que cōſiſtit in ſapie illuſtratōe ꝛ hoim iuſtitutiōe: q̄ꝝ pmū pſupponit ſcdm. Et vt dr Sap. j. Jn aiaꝫ maliuolā nō introibit ſapia. Juſtificare em hoies nō cōueniebat niſi eis volētib'. Sic itaq̄ chēs q̄n voluit vtute diuia aias hoim imutauit non ſolū iuſtificādo ꝛ ſapiam infundēdo: qd ptinet ad miracloꝝ finē: ſꝫ eas etiā exteriꝰ allicīēdo ꝛ terrēdo vl' ſtupēdo: quod ptinet etiā ad ipa miracla. Hec Tho. ¶ Pro fūdamēto. Ea q̄ ordinate ſunt in corpe ſunt ꝓpter aiam. Corpꝰ aūt eſt ꝓpter aiam tāq̄ ꝓpter finē: vt ait phs. ij. de aia. Nam ꝛ ipa aia multo nobilior ē corpe. Vnd cū corpꝰ ſit corruptibile: aia eſt imortal' Ouidꝰ li. meta. Morte carēt aie. ꝛ Plato i Timeo Aia eſt imortal'. et ſm ꝙ vicerit paſſiōes vel victa fuerit pmiabit vl' puniet pꝰ hanc vitā. Cū g̃ q̄rit An chēs ꝛc. Rñ. Ex q̄ cōclude ꝙ finis miraculoꝝ chēi ſalꝰ eſt aiarū Ad h̄ em fecit miracula circa corpa vt homines pctōres ad ſe alliceret. Vñ Jo. vij dr. Et mlti crediderūt i eū videtes ſigna q̄ faciebat. Si g̃ voluit corpa creare: iā nō debemꝰ diffidere q̄n aias ꝓpt q̄s venerat curare velit. O miſeri pctōres cur ad eum nō reditꝫ: ſupbi: luxurioſi ꝛc. Audite dulciſſimā voce eiꝰ Jo. vij. Siq̄s ſitit veniat ad me ꝛ bibat. Hec itaq̄ miracla fecit vt ſecū ad eū accedamꝰ ꝛ pꝰ eū icedamꝰ. Figura Exo. plib' ca. Mlta fecit miracula vt ꝓpl's ſeq̄ret eū in colūna ignis ꝛ nubis ꝑ deſertū vſq̄ in terrā ꝓmiſſiōis. Spūalit chēs nos pcedēs in nube lucida. i. hūanitate pura. Multa fecit miracla circa corpora: obſeſſos liberādo: egros curādo ꝛc. vt eū ſecure ſeq̄mur ꝑ deſertum pntie: in q̄ etiā nob' donat refectiōem ſpūalis mañe. Mat. xj. Venite ad me oēs q̄ la. ꝛ o. e. et ego reficiā vos.

PRo ſcdo. Jn pcedēti ꝛc. Hic d ſcdo qd eſt myſteriū fructuoſe inſtructōis qꝛ ait Jeſus: Vide nemi dixerꝫ: ſed vade oſtēde te ſacerdoti ꝛ offer. qd pcepit moyſes in teſtimoniū illis. Ubi datur triplex inſtructio.

¶ Prima eſt cauēde elatiōis.
¶ Scda eſt tenende humiliatiōis.
¶ Tertia eſt faciende oblationis.

Prima ꝛc. qꝛ dr ei: nemi dixerꝫ. Chryſoſt. Nulli em iuſſit hoc fateri: docēs q̄ntū eſſꝫ alienꝰ ab aura glie: pōpaꝝ: iactantie. et tñ nouerat ꝙ ille nō erat taciturꝰ. Ubi notādū ꝙ triplex pcep tū eſt. Cautele. Probationis. et executōis. Jn pmo nō interdicit actꝰ q̄ iuſtꝰ eſt: ſed glia q̄ ſe imiſcet actib' bonis: tale pcep tū fuit h̄. Jn ſcdo nō, vult